

W

WERKGELEGENHEID: BENJI-SPRONG OF VRIJE VAL?

Hoofdstuk 5

Wim Herremans

De Vlaamse werkgelegenheidsevolutie bereikte op 30 september 2001 een voorlopig hoogtepunt met meer dan 2,4 miljoen jobs. Eind 2001 werden we echter geconfronteerd met een aanzienlijk jobverlies en ook de heropleving aan het begin van 2002 was van korte duur.

De secundaire sectoren (o.a. industrie en bouw) die in 2001 nog een beperkte jobgroei kenden, moesten tussen juni 2001 en juni 2002 bijna 16 000 jobs in loondienst prijsgeven, waarvan de grootste hap in de metaalsectoren. Het jobverlies van de secundaire sector werd in 2002 niet meer gecompenseerd door de verdere ontwikkeling van de diensteneconomie. De tertiaire sector (commerciële diensten) was in 2002 zelfs niet in staat om bijkomende arbeidsplaatsen te creëren. De achteruitgang in de vervoerssector kwam met het Sabena-faillissement alvast niet onverwacht. Daarnaast werden echter ook de financiële diensten en de informatica met een serieuze aderslating geconfronteerd. De tertiaire sector gaf in totaal bijna 900 banen prijs. In de quartaire sector (niet-commerciële diensten) zette de jobgroei zich daarentegen ongestoord verder. De niet-commerciële dienstensectoren bleken tot nu toe immuun voor de economische achteruitgang en waren in staat om tussen juni 2001 en juni 2002 meer dan 13 000 bijkomende jobs te creëren. De social profit en het onderwijs waren opnieuw de koplopers.

1 De evolutie van de totale werkgelegenheid

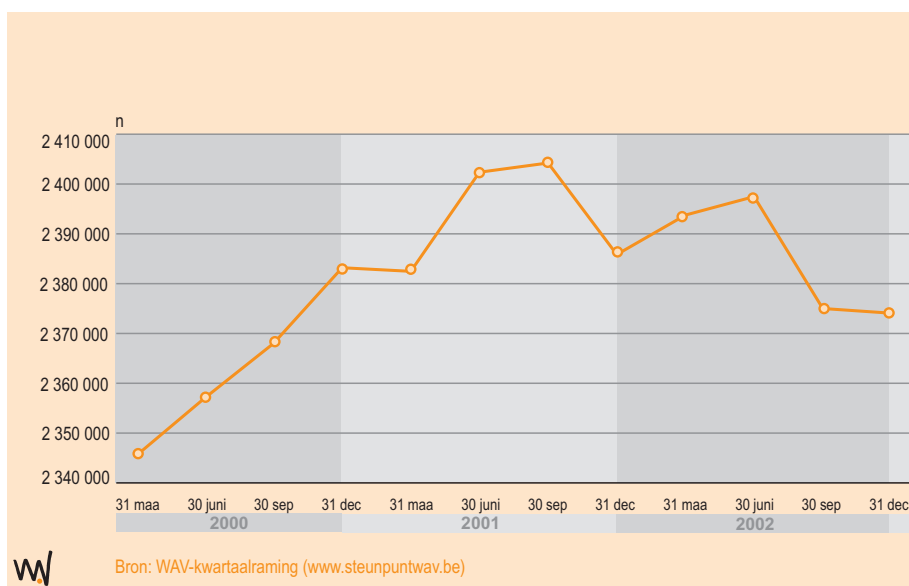
Volgens de meest recente raming¹ tellen we op het einde van 2002 iets meer dan 2,37 miljoen jobs in het Vlaams Gewest (figuur 5.1). In verhouding tot een totale bevolking van 3,74 miljoen inwoners op arbeidsleeftijd gaat het hier om zo'n 63,5 arbeidsplaatsen per 100 inwoners. Het Vlaamse werkgelegenheidsniveau ligt hiermee op 31 december 2002 iets lager dan een jaar eerder toen er nog 64 jobs waren per 100 inwoners op arbeidsleeftijd. Deze daling is een gevolg van het feit dat het aantal inwoners op arbeidsleeftijd verder toenam, terwijl de werkgelegenheid in Vlaanderen

¹ Voor de methodologische achtergrond van dit hoofdstuk, verwijzen we naar www.steunpuntwav.be, rubriek publicaties, reeks 'De arbeidsmarkt in Vlaanderen', 2003, Jaarboek, Methodologie.

op een jaar tijd met enkele duizenden arbeidsplaatsen verminderde; er zijn met andere woorden minder jobs voor meer inwoners.

Figuur 5.1

Kwartaalraming van de totale werkgelegenheid (Vlaams Gewest; 2000-2002)

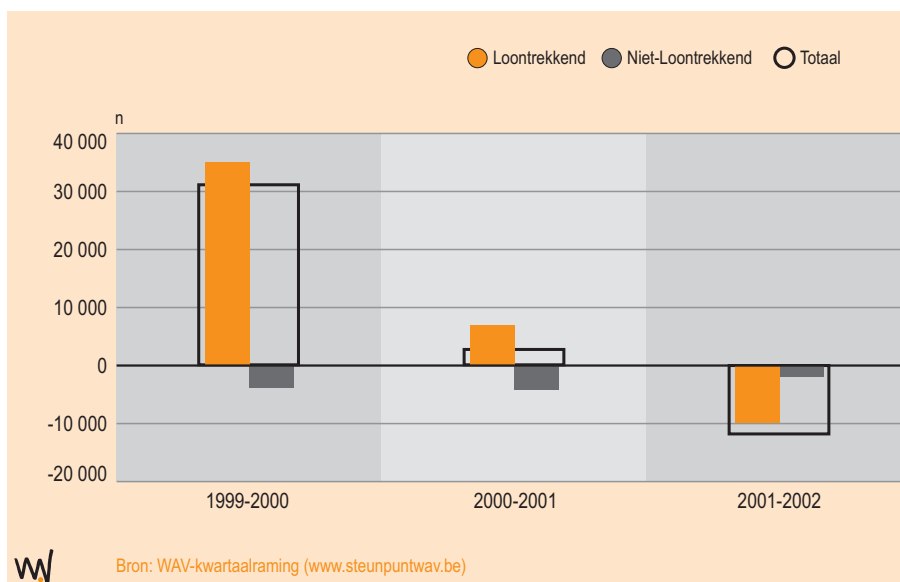

Blikken we even terug in de tijd (figuur 5.1) dan blijkt dat het Vlaamse werkgelegenheidspeil op 30 september 2001 een voorlopig hoogtepunt bereikte met meer dan 2,4 miljoen jobs.² De geboekte jobwinst tijdens het jaar 2001 werd echter volledig tenietgedaan in het vierde kwartaal waar we geconfronteerd werden met een verlies van maar liefst 18 000 jobs. Tijdens de eerste jaarhelft van 2002 was er vervolgens sprake van een zeker herstel en werd het werkgelegenheidsniveau van het voorgaande jaar benaderd. De heropleving was echter van korte duur en tussen juni en december 2002 gingen er meer dan 20 000 Vlaamse jobs verloren. Figuur 5.1 maakt duidelijk dat dit jobverlies hard aankomt; het resultaat is immers dat er op 31 december 2002 minder jobs overblijven dan twee jaar ervoor.

² Voor een overzicht van gedetailleerd cijfermateriaal dat gebruikt wordt in dit hoofdstuk, verwijzen we naar www.steunpuntwav.be, rubriek publicaties, reeks 'De arbeidsmarkt in Vlaanderen', 2003, Jaarboek, Cijferbijlage.

Figuur 5.2

Jaar-op-jaar-evolutie van de loontrekkende en niet-loontrekkende werkgelegenheid in het 4e kwartaal (Vlaams Gewest; 1999-2002)

Uit figuur 5.2 kunnen we afleiden dat tot 2001 enkel de loontrekkende werkgelegenheid nog in staat was om jobs te creëren. De niet-loontrekkende werkgelegenheid piekte eind '98 met bijna 389 000 arbeidsplaatsen voor zelfstandigen in hoofdberoep of niet-vergoede helpers³ en ging sindsdien jaar na jaar bergaf. Tot aan het einde van 2001 was de creatie van jobs voor loontrekkenden⁴ echter sterk genoeg om dit verlies te compenseren. In 2002 wijzigde dit patroon: bij de niet-loontrekkende werkgelegenheid werd nog slechts een beperkte jobdaling opgetekend (-1 900 jobs tussen december 2001 en december 2002), terwijl de loontrekkende werkgelegenheid een fors verlies leed (-9 900 jobs tussen december 2001 en december 2002). Hieruit volgt dat ook het totale werkgelegenheidsniveau daalde.

3 De niet-loontrekkende werkgelegenheid is de som van de 'zelfstandigen in hoofdberoep' (87%) en de 'niet-vergoede helpers' (13%).

4 De loontrekkende werkgelegenheid is de som van de 'jobs in loondienst' (98%) en de 'vergoede helpers' (2%).

2 *Groei- en krimpsectoren*

Voor een gedetailleerde bespreking van de sectorale evolutie van de werkgelegenheid maken we enkel gebruik van de *jobs in loondienst* zoals geregistreerd bij de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid (inclusief de werknemers bij de plaatselijke en provinciale overheden).⁵ In tegenstelling tot de bespreking van de evolutie van de totale werkgelegenheid (paragraaf 1) – waarbij we een raming maakten tot 31 december 2002 –, beperkt de volgende analyse zich tot de evolutie tussen 30 juni 2001 en 30 juni 2002. In deze periode gingen 4 000 jobs verloren in de Vlaamse bedrijven (tabel 5.1). In vergelijking met het voorgaande jaar (30 juni 2000-2001), toen er nog bijna 48 000 jobs bijkwamen, was dit een zeer zwakke prestatie. Alle onheilsberichten ten spijt bleek het job-verlies tussen 30 juni 2001 en 30 juni 2002 wel nog relatief beperkt (-0,2%). De zware klap volgde dan ook pas in het najaar van 2002, wanneer tussen 30 juni en 31 december meer dan 20 000 jobs in loondienst verdwenen. Deze afslankingsronde zit niet vervat in de onderstaande tabel, aangezien de cijfers naar sector slechts beschikbaar zijn tot 30 juni 2002. Enkele opmerkelijke bedrijfsfalingen aan het einde van 2001 zitten wel in de geanalyseerde cijfers.

Legende bij tabel 5.1

* De cijfers voor 2001 werden gecorrigeerd voor administratieve verschuivingen (zie methodologie).

** De evolutie in deze sectoren is deels het gevolg van niet toewijsbare administratieve verschuivingen.

Hfdst 6 *** In hoofdstuk 6 verdelen we, o.b.v. de procentuele evolutie van het aantal jobs in loondienst, de wav-sectoren in 4 klassen van groei- en krimpsectoren en gaan we na in welke mate deze klassen van elkaar verschillen m.b.t. enkele bedrijfs-, werknemers- en jobkenmerken.

- + gematigde groeisectoren
- = stabiele sectoren
- gematigde krimpsectoren
- sterke krimpsectoren

5 De 'jobs in loondienst' vormen de belangrijkste component (83%) van de totale werkgelegenheid.

Tabel 5.1

Evolutie van de jobs in loondienst naar sector (Vlaams Gewest; 2001-2002)

wav-sectorindeling	30 juni 2001 (correctie)* (n)	30 juni 2002 (n)	Evolutie 30 juni 2001-2002		Sectorklassen hoofdstuk 6 ***
			(n)	(%)	
p1 Land- en tuinbouw	24 885	24 754	-131	-0,5	=
p2 Visserij	732	562	-170	-23,2	--
P Totaal primaire sector	25 617	25 316	-301	-1,2	
s1 Winning van delfstoffen	611	591	-20	-3,3	-
s2 Vervaardiging van dranken, voeding en tabak	64 227	64 728	+501	+0,8	=
s3 Textielindustrie	34 469	32 743	-1 726	-5,0	--
s4 Vervaardiging van kleding en schoeisel, leer- bontnijverheid	9 227	8 437	-790	-8,6	--
s5 Vervaardiging van meubels	16 880	16 255	-625	-3,7	-
s6 Houtindustrie	8 731	8 636	-95	-1,1	-
s7 Grafische nijverheid	31 119	29 913	-1 206	-3,9	-
s8 Chemische nijverheid	51 778	51 139	-639	-1,2	-
s9 Rubber- en kunststofnijverheid	20 862	19 646	-1 216	-5,8	--
s10 Vervaardiging van glas, bakstenen, cement en andere bouwmaterialen	17 682	17 348	-334	-1,9	-
s11 Metallurgie	22 709	21 873	-836	-3,7	-
s12 Vervaardiging van metaalproducten	41 162	40 523	-639	-1,6	-
s13 Vervaardiging van machines, apparaten en werktuigen	26 842	26 280	-562	-2,1	-
s14 Vervaardiging van elektrische machines en apparaten	17 497	16 385	-1 112	-6,4	--
s15 Vervaardiging van kantoormachines, computers, audio-, video- en telecom-apparatuur	16 571	14 560	-2 011	-12,1	--
s16 Vervaardiging van medische apparatuur	4 892	4 877	-15	-0,3	=
s17 Vervaardiging van transportmiddelen	55 451	52 948	-2 503	-4,5	-
s18 Overige industrie	6 625	6 210	-415	-6,3	--
s19 Elektriciteit, gas, stoom en water	12 053	11 746	-307	-2,5	-
s20 Bouwnijverheid	119 292	118 116	-1 176	-1,0	-
S Totaal secundaire sector	578 680	562 954	-15 726	-2,7	
t1 Garagewezen	33 672	34 415	+743	+2,2	+
t2 Groothandel en handelsbemiddeling	115 598	115 017	-581	-0,5	=
t3 Kleinhandel	114 966	117 576	+2 610	+2,3	+
t4 Verhuurdiensten	12 095	12 446	+351	+2,9	+
t5 Horeca	69 807	71 341	+1 534	+2,2	+
t6 Vervoer	75 226	71 942	-3 284	-4,4	-
t7 Vervoersondersteunende activiteiten	37 677	36 674	-1 003	-2,7	-
t8 Post en telecommunicatie	34 941	34 356	-585	-1,7	-
t9 Financiële diensten	49 458	45 879	-3 579	-7,2	--
t10 Informatica	27 416	26 162	-1 254	-4,6	-
t11 Advies en bijstand aan ondernemingen en personen	71 179	73 531	+2 352	+3,3	+
t12 (Selectie en terbeschikkingstelling van personeel)**	78 440	78 968	(+528)	(+0,7)	n.v.t.
t13 Industriële reiniging	23 074	23 980	+906	+3,9	+
t14 Overige diensten aan personen	16 873	17 241	+368	+2,2	+
T Totaal tertiaire sector	760 422	759 528	-894	-0,1	
q1 Openbaar bestuur	95 787	97 704	+1 917	+2,0	+
q2 (Justitie, defensie en openbare veiligheid)**	50 065	48 945	(-1 120)	(-2,2)	n.v.t.
q3 Verplichte sociale verzekering	10 762	10 830	+68	+0,6	=
q4 Onderwijs	189 900	194 992	+5 092	+2,7	+
q5 Ziekenhuizen en overige gezondheidszorg	101 928	104 183	+2 255	+2,2	+
q6 Maatschappelijke dienstverlening	122 646	126 931	+4 285	+3,5	+
q7 Recreatie, cultuur en sport	27 441	27 634	+193	+0,7	=
q8 Speur- en ontwikkelingswerk	5 553	5 511	-42	-0,8	=
q9 Afvalwater- en afvalverzameling; straatreiniging	8 029	8 425	+396	+4,9	+
q10 Belangenvertegenwoordiging	13 734	13 943	+209	+1,5	+
Q Totaal quartaire sector	625 845	639 098	+13 253	+2,1	
x Slecht gedefinieerde activiteiten	1 776	1 205	-571	-32,2	n.v.t.
Totaal	1 992 340	1 988 101	-4 239	-0,2	

Bron: RSZ Gedecentraliseerde statistiek (Bewerking Steunpunt WAV)

2.1 ■■ De secundaire sector

De secundaire sectoren (o.a. industrie en bouw) die in 2001 nog een beperkte jobgroei kenden, moesten in de periode juni 2001 tot juni 2002 bijna 16 000 jobs prijsgeven (-2,7%). De grootste hap verdween bij de metaalsectoren, maar ook de textielnijverheid, de grafische sector, de rubber- en kunststofnijverheid en de bouwsector hadden een belangrijk aandeel in de achteruitgang. De voedingsnijverheid was de eenzame groeier in de klasse van de secundaire sectoren.

De helft van het jobverlies in de secundaire sector situeerde zich bij de *metaalsectoren (s11-s17)* (-7 700 jobs). Deze achteruitgang staat in schril contrast met de opmerkelijke groeiprestaties van het jaar voordien toen er nog bijna 6 000 jobs bijkwamen.

In de *transportindustrie (s17)*, de grootste metaalsector, sneuvelden de meeste arbeidsplaatsen: op een jaar tijd werden er 2 500 jobs geschrapt. De subsector van de 'auto-assemblage' snoeide hierbij het hardst (-1 500 jobs), wat een gevolg is van de inkrimpande Europese automarkt, de overcapaciteit in de sector en een reorganisatie van de productie op Europees niveau. Ford Genk, bijvoorbeeld, beantwoordde deze knelpunten reeds in 2002 met een verhuisplan van de Transit-bestelwagen naar Turkije en een schrappingsplan van 1 400 banen. De aangekondigde afvloeiing in oktober 2003 van nog eens 3 000 werknemers bij Ford Genk maakt duidelijk dat het vastgestelde jobverlies nog maar een voorbode was van een grotere afslankingsronde. Terwijl het afwachten is wat de Belgische auto-industrie nog boven het hoofd hangt, heeft de subsector van de 'luchtvaartnijverheid' de zwaarste schok allicht achter de rug. In de nasleep van het Sabena-failissement verloren ook de vliegtuigbouwers, waaronder Sabena Technics, het afgelopen jaar heel wat jobs (-660 jobs).

Ook voor de *ICT-industrie (s15)*, de andere grote verliezer bij de metaalsectoren, zijn het moeilijke tijden. De fabrikanten van telecomapparatuur stoten op een zwak investeringsklimaat en een snel dalende vraag. Het gevolg is dat er het voorbije jaar 2 000 jobs verdwenen in de sector. De grote spelers Alcatel Bell en Siemens Atea deelden in de klappen. Naast de aangekondigde ontslagrondes, werden ook heel wat tijdelijke en uitzendcontracten niet verlengd. Bij Philips waren de maatregelen nog drastischer. De elektronicagroep besloot om in Hasselt alle activiteiten stop te zetten, de vestiging te sluiten en een deel van de productie te verplaatsen naar lageloonlanden. Deze ingreep bracht bijna 1 000 ontslagen met zich mee. Ook de chipverpakker CS2 uit Zaventem legde de boeken neer, waardoor 230 werknemers op straat kwamen te staan (Graydon, 2003).

De textiel- en kledingindustrie zit al een tijdje in slechte papieren en kampt sinds 1994 met dalende werkgelegenheidscijfers. In 2002 gingen er opnieuw heel wat jobs verloren, met name 1 700 in de *textielindustrie* (s3) en bijna 800 in de *kledingnijverheid* (s4). De sterke exportgerichtheid – 70% van de globale omzet wordt behaald uit export – maakt de sector zeer gevoelig voor aankoopbeslissingen van de Europese partners. De belangrijkste handelspartners Frankrijk, Duitsland en het Verenigd Koninkrijk kochten in 2002 alvast elk minder textiel aan in België (Febeltex, 2003). Onder meer voor Gevaco Textiles, een katoenwever uit Oudenaarde met 200 werknemers, stapelden de problemen zich zodanig op dat eind 2001 het faillissement werd uitgesproken.

De *chemie en de rubber- en kunststofnijverheid* (s8 en s9) deelden eveneens in de klappen die de aanhoudende economische vertraging met zich meebracht. Herstructureringen en faillissementen raakten tussen 2001 en 2002 aan maar liefst 1 800 jobs. Agfa-Gevaert speelde een belangrijke rol in dit verlies. Wereldwijd schraptte deze groep 4 000 jobs, waarvan 750 in België. Als bovendien alle recent aangekondigde saneringsoperaties bewaarheid worden, is er ook voor 2003 geen beterschap te verwachten, eerder integendeel. In recente persberichten werden al afdankingen aangekondigd in enkele belangrijke chemie-bedrijven zoals Tessenderlo Chemie, Bayer en UCB.

Het banenniveau in de *grafische nijverheid* (s7) ging er tot 2001 traag maar gestaag op vooruit. In 2002 viel de sector daarentegen voor het eerst weer op tussen de andere secundaire sectoren, zij het in negatieve zin. De werkgelegenheid in de grafische nijverheid ging met 1 200 jobs achteruit en telde op 30 juni 2002 net geen 30 000 jobs meer in Vlaanderen. De drie subdivisies van de grafische sector, met name ‘papier- en kartonnijverheid’, ‘uitgeverijen’ en ‘drukkerijen’, boekten elk een verlies van ongeveer 400 jobs. De malaise in de ene deelsector staat dan ook niet los van de problemen in de andere deelsectoren. Een belangrijk knelpunt heeft te maken met de dalende reclame-inkomsten waarmee uitgeverijen geconfronteerd worden en die ook leiden tot een terugval in de productie van (publicatie)papier (Tijd-Archief, 26/9/01; Cobelpa, 2003).

De moeilijke conjuncturele omstandigheden hebben ook een impact op de werkgelegenheid in de *bouwsector* (s20) (-1 200 jobs). Volgens de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven (2003) is het jobverlies in de bouw wel nog beperkt dankzij de aanhoudende vraag naar renovatiewerken, die in het algemeen minder conjunctuurgevoelig is. De problemen voor de bouw situeren zich vooral op het vlak van de nieuwbouw, die doorgaans fel reageert op het conjunctuurklimaat. Zo blijven de bouwopdrachten in de utiliteitsbouw duidelijk neerwaarts gericht tot minstens begin 2003. Ook in de sector van de openbare werken, met bijvoorbeeld wegenwerken en burgerlijke bouwkunde, stagneert de vraag nog altijd, wat rechtstreeks verband houdt met de dalende infrastructuurbudgetten bij onder andere de lokale overheden. De recente ontwikkelingen in de woningbouw daarentegen zijn meer bemoedigend: de vraag naar nieuwe woningen zou zich nog in

2002 hersteld hebben, wat blijkt uit de positieve ontwikkelingen van bouwvergunningen (CRB, 2003).

Om de bespreking van de secundaire sectoren af te ronden, nog een gematigd positief bericht. Alle negatieve conjunctuurinvloeden ten spijt, bleken er in de *voedingsnijverheid (s2)* nog 500 jobs bij te komen tussen juni 2001 en juni 2002. De jobgroei concentreerde zich in de 'vervaardiging van diervoeders' en in de 'verwerking en conservering van groenten en fruit'. Voor 2003 mogen we de verwachtingen echter niet te hoog plaatsen, gezien de vrij pessimistische ingesteldheid met betrekking tot de jobevolucie vanwege de bedrijfsleiders uit de voeding in het eerste halfjaar (Fevia, 2003).

2.2 ■ ■ De tertiaire sector

Terwijl de tertiaire sector tot 2001 nog de motor was achter de werkgelegenheidsgroei van de voorbije jaren, bleken de commerciële dienstensectoren in 2002 niet meer in staat om bijkomende arbeidsplaatsen te creëren (-0,1%). In de vervoerssector, de financiële diensten en de informatica werden we zelfs geconfronteerd met een serieuze adering wat het aantal jobs betreft. Ondanks de aanzienlijke banengroei in de sectoren advies en bijstand aan ondernemingen, handel, horeca en industriële reiniging moest de tertiaire sector in totaal 900 banen prijsgeven.

De neergang in de vervoerssector kwam natuurlijk niet onverwacht. Op 7 november 2001 werd de slag om Sabena verloren en in het kielzog van dit faillissement gingen nog enkele andere luchtvaartbedrijven over kop, waaronder City Bird en Delsey Airlines. Op 30 juni 2002 telden we dan ook 4 600 arbeidsplaatsen minder in de 'luchtvaartsector' dan een jaar eerder. Dit verlies werd wel nog gedeeltelijk gecompenseerd door nieuwe jobs bij het 'stads- en wegvervoer' (onder meer bij De Lijn). Per saldo speelden de *vervoerssector en de vervoersondersteunende activiteiten (t6 en t7)* 4 300 banen kwijt. Ook voor volgend jaar kunnen we ons voor de vervoerssector aan een terugval van jobs verwachten, althans in de subsector van het spoorvervoer. Om tegen 2007 een financieel evenwicht te bereiken, voorziet de NMBS in een herstructureringsplan waarbij er enkele duizenden personen zullen afvloeien.

In de *financiële diensten (t9)* stelden we in 2001 nog een kortstondige pauze vast en kwamen er, allicht met het oog op de lancering van de euro op 1 januari 2002, bijna 1 000 jobs bij. Een jaar later, in 2002, nam het saneringsgeweld opnieuw de bovenhand en werden er als gevolg van de grote bankfusies nog steeds heel wat kantoren gesloten en bijhorende jobs geschrapt (-3 600 jobs). Bovendien worden steeds meer niet-kernactiviteiten uitbesteed aan andere ondernemingen (Tijd-

Archief, 30/04/03). Aangezien de fusie- en saneringsplannen nog steeds op volle toeren draaien, staat er in de banksector ook voor de komende jaren nog een jobverlies voor de deur.

De *informatica (t10)* was met grote voorsprong de snelst groeiende tertiaire sector van de voorbije jaren. Door een onbegrensd vertrouwen en investeringsklimaat met betrekking tot ICT-toepassingen groeide het werkgelegenheidsvolume in de informatica-diensten jaar na jaar aan met 3 000 à 4 000 arbeidsplaatsen. Met de overgang naar het nieuwe millennium werd echter een voorlopig hoogtepunt bereikt en tussen juni 2001 en juni 2002 kampte de sector zelfs met een netto-jobverlies van 1 300 banen. De ommekeer is onder meer te wijten aan de wereldwijde 'dotcom-crisis', waarmee het besef groeide dat de internethype en de e-business niet zaligmakend zijn (Tijd-Archief, 28/12/02). In België kwam hier nog het faillissement van Lernout & Hauspie Speech Products bovenop, waarbij 400 werknemers hun job verloren.

De tertiaire sector verzamelt echter ook enkele groeiende sectoren. De sector *advies en bijstand aan ondernemingen en personen (t11)* is ondertussen een vaste waarde geworden in het clubje van belangrijke groeisectoren. Ook in 2002 wist de sector zijn reputatie hoog te houden en meer dan 2 000 jobs te creëren. De stijging was vooral merkbaar bij de activiteiten die zich richten op 'advies en bijstand aan de bedrijfswereld (o.a. marktonderzoek-, boekhoud- en consultantsbureaus)' en op 'technisch advies van architecten en ingenieurs'.

Terwijl de *groothandel (t2)* een deel van de fameuze jobwinst van de voorbije jaren moest prijsgeven (-580 jobs), ging de *kleinhandel (t3)* er nog altijd op vooruit in termen van arbeidsplaatsen (+2 600 jobs). In tegenstelling tot andere sectoren kent de kleinhandel omwille van de grootte en de diversificatie van de sector weinig brutale pieken en dalen. Volgens Fedis, de Belgische federatie van distributieondernemingen, kwamen er het afgelopen jaar vooral banen bij in de warenhuizen, de grote kleinhandelszaken en de filiaalbedrijven in levensmiddelen (Tijd-archief, 21/12/02, 28/05/03). De inkrimping van de werkgelegenheid in de groothandel daarentegen situeerde zich grotendeels in de 'groothandel van machines en apparaten'. Als gevolg van de algemene economische achteruitgang werden heel wat bedrijfsinvesteringen uitgesteld waardoor ook de distributie van machines voor de industrie en de bouwnijverheid en van kantoormachines in het gedrang kwam.

Ten slotte stond de *horeca (t5)* in voor nog eens 1 500 extra jobs. Net als vorig jaar waren het vooral de restaurants die banen wisten te scheppen.

2.3 ■■ De quartaire sector

In de quartaire sector zette de opmars zich ongestoord verder. De niet-commerciële dienstensectoren bleken tot nu toe immuun voor de economische achteruitgang en waren in staat om tussen 2001 en 2002 meer dan 13 000 bijkomende jobs te creëren (+2,1%). De social profit en het onderwijs waren opnieuw de koplopers met betrekking tot jobcreatie; zij werden dit jaar gevolgd door het openbaar bestuur.

De social profit bouwde ook dit jaar verder op de sociale maribel⁶ en plaatste zich nogmaals in de kijker met in totaal 6 500 extra banen. Twee derden ervan kwamen op de loonlijst van de *maatschappelijke dienstverlening (q6)* terecht; het andere derde bij de *ziekenhuizen en de overige gezondheidszorg (q5)*. Het *onderwijs (q4)* hoefde niet onder te doen en breidde de werkgelegenheid uit met 5 000 jobs. In dalende volgorde werden de meeste jobs gecreëerd in het 'basisonderwijs', het 'voortgezet onderwijs', het 'hoger onderwijs' en de 'volwasseneneducatie en ander onderwijs'. De bijkomende jobs in het onderwijs zijn deels een gevolg van de vervangingspool, maar zijn deels ook buiten de klassieke lesopdrachten te situeren. Het gaat om bijkomende aanwervingen in het kader van activiteiten zoals ICT- en zorgcoördinatie, gelijke kansen en administratieve ondersteuning (Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, 2001 en 2003; Vanderpoorten, 2003).

Cijferbijlage: www.steunpuntwav.be, rubriek publicaties, reeks 'De arbeidsmarkt in Vlaanderen', 2003, Jaarboek, Cijferbijlage.

Methodologie: www.steunpuntwav.be, rubriek publicaties, reeks 'De arbeidsmarkt in Vlaanderen', 2003, Jaarboek, Methodologie.

6 Bijdragevermindering die aangewend moet worden voor bijkomende tewerkstelling.